

Ujvidéki Napló.

Társadalmi és a városi közügyeket szolgáló hetilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre . . . . . 10 korona
Fél évre . . . . . 5 korona
EGYES SZÁM 10 FILLÉR.

Főszerkesztő: **Dr. Elschléger Dezső.**

Felöltszerkesztő: **Csernyei Mór.**

== Megjelenik minden vasárnap. ==

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

II. RÁKÓCZI FERENC-ÚT 35. SZAM
I. EMELET. TELEFON SZÁM 151.

Ünnepély.

Nagy ünnepe volt e városnak. Kiemelkedik fontosságánál fogva, a közönséges, sablonos ünnepek keretéből. Habár lokális jellegű a tüzoltóságunk ünnepe, mégis erkölcsi hatásában a nagy társadalomra is hat.

Exler János, Lapitz Imre, Szdánov Pánta, Wilety Vitmos és Zapletál Ferenc önkéntes tüzoltókat Ófelsége a király jubileumi éremmel tüntette ki, melyet mult szombaton tüzött mellőkre Matkovicz Béla főispán.

Gazdag érdem jutalma e királyi kitüntetés. Az emberiség anyagi javainak megvédése volt mindig a feladatuk és ennek derekasan megfeleleltek. 25 hosszú esztendő alatt végeztek ambícióval, páratlan lelkesedéssel ez önfeláldozó nemes munkát. Hányszor hívta „Matilda“ őket, hogy siesse nek embertársaik védelmére! Hányszor néztek a halál torkába. Pedig nem fizetésért teljesítették nemes hivatásukat, csakis emberszeretetből. A megélhetés nehéz küzdelmeit élték át a lefolyt 25 év alatt. És mégis, ha a vészharang megszólalt, akkor eldobták a kenyerszerző szerszámot és siettek az első között az első lenni. A tiszteletükre rendezett díszközgyűlésen dr. Demetrovics Vladimir kir. tan. polgármester elnökölt. Üdvözlő szavai után küldöttséget menesztenek a főispánért, kit beléptekor lelkes éljenzéssel fogad a díszgyűlés.

Igaza volt a polgármesternek, ki a főispánt üdvözlő beszédében kiemelte, hogy hivatottabb férfi nem díszítheti fel az 5 érdemes tüzoltót, mint a főispán. Mert a város társadalmát érintő bárminemű ügy a főispánt érdekli és ha nemes lényege, emberszeretet istápoló értéke van, akkor öméltságra melléje szegődik és felkarolja.

Láttuk ezt eddig minden cselekedetéből. A róla elterjedt jó véleményeket tettek igazolják.

Nézzük csak mit is mond a tüzoltók kitüntettjeihez?! —

— Rendkívüli öröömre szolgál, hogy a mai ünnepélyes alkalommal nekem jutott a szerencse, hogy az Ófelsége által adományozott díszermeket szerencsés lehetek a derék tüzoltók mellére tűzni.

— Mindenkor a legnagyobb készséggel állok a humanitárius egyletek segítségére, de öröömöm ma annál nagyobb, mert én a tüzoltóegyletet igazán becsülni megtanultam. Tanuja voltam egyszer, mikor egy tüzvész alkalmával két tüzoltó saját élete kockáztatásával ragadott ki a lángtengerből egy magával tehetetlen, beteg asszonyt. Azóta, valahányszor tüzoltót látok, a legnagyobb tisztelettel tekintek reá, mert mindegyikben egy hőst látok, aki adott alkalommal tudja majd a kötelességet és testi-lelki erejével eleget tesz ennek. Az ujvidéki önkéntes tüzoltóegylet ténykedése ismeretes előttem. A derék vezetőség és minden egyes tagja buzgon és lelkesedéssel fogja mindenkor bebizonyítani, hogy méltó tagja ezen érdemes testületnek. Midőn ime a kitüntettek kebelére tűzöm az érmet, kívánom, hogy még sok dicsőség szerzése mellett azt még soká viselhessék erőben és egészségben. Buzdító példa legyen e mai fényes aktus az egylet minden tagjának! —

Nem kell kommentár e szívből fakadó szavakhoz, mert benső tartalmuk dokumentálja, hogy főispánunk e város lakosságáért, különösen, ha humanizmusról van szó, sikra száll és minden jó ügyet felkarol, támogat és fejlődésében előbbreviz.

Éppen ezért legyen szabad öméltságra nagybecsű figyelmét az ujvidéki tüzoltóságra felhívni. Többször hangoztattuk,

hogy a derék és buzgó önkéntes tüzoltóságunkat, rendszeresített, fizetéses tüzoltósággal kellene kiegészíteni, ami a városnak, nagy előnyére szolgálna és állandóan biztosítana a város nyugalmát. Erről és egyéb ez ügyre vonatkozó más fontos kivánalmakról legközelebb; most nem zavarjuk az ünnepi hangulatot. —

Kijelentjük, hogy nem vonatkozik ezen észrevételünk az egyes tüzoltókra, mert ezek megteszik kötelességüket, hanem egyéb dolgokra, melyeket majd más alkalommal mondunk el. Tudjuk, hogy öméltsága milyen jóindulattal viseltetik a tüzoltóságunk iránt, éppen ezért terjesztjük majd azokat elő.

Cs. M.

Ellenállhatatlan áradatként*)

terjed az egész világon a nemzetközi segédnyelv: az Eszperanto. Hiába rázza fejét, vagy vonogatja vállát egyikünk-másikunk, hiába mond itéletet felette valamegyik sajtóorganum, hiába zárkozik egyes hatóság vagy intézmény hideg közöny mögé, az egyszer megindult árnak sem a kételkedés és bizalmatlanság, sem a felületességből helytelenül alkotott vélemény, sem a közöny és részvétlenség nem képes gátat vetni.

Az emberiség kényszerhelyzetbe került: hiába rombolta le bámulatos vívmányával a technika a világ legtávolabbi részei közötti érintkezés fizikai akadályait, a tényleges közeledés a nagy embertömegek között a szellemi akadályok, a nyelvi nehézségek miatt nem tud kialakulni. Pedig úgy kell a XX. század emberiségének a népmilliók közvetlen érintkezése, tehát a

*) Az érdeklődők szives figyelmébe ajánljuk a Magyar Eszperanto Ujságot (Eger, Gimnázium-utca 3)

MENRATH L. FIA butorházában:

butorok, szönyegek, képek, függönyök — dísz-
tárgyak a legnagyobb választékban, a legszebb

kivitelben kaphatók.

Kossuth Lajos-utca 46-48. Régi megbízható cég.

Alapítottattott 1843.

☛ Telefon 68.

Divatterem áthelyezés.

Winkle-palota Kossuth Lajos-utca 37. szám alá helyezem át, melyet a mai kornak megfelelően és nagybecsű megrendelőim kényelmére rendezem be, s egyuttal felhívom a t. hölgyközönség b. figyelmét, hogy a tavaszi szezon beáltával több elsőrangú férfi és női-munkaerőt alkalmazok és a legszebb és legizlésebb angol kosztümöket, francia ruhákat, pongyolákat stb. szolid árak mellett pontosan szállíthatok.

Ezennel van szerencsém az igen t. hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy f. évi május 1-én **elsőrangú női divattermemet**

Spang Péter női-szabó.

nemzetközi nyelv is, mint a friss levegő, mely a tüdőt élennyel tölti meg és egészséges vérkeringést indít meg, mitől a test összes részei erősödésnek, fejlődésnek indulnak.

És amit az emberiség óhajtt, van olyan hatalmas, hogy meg is tudja azt szerezni. Az Eszperanto nyelv a kezdet nehézségeivel már megküzdött, pedig minden elképzelhető akadályon kellett keresztül történnie. Pár héttel az Eszperanto megjelenése előtt nagy robajjal, a reklám minden eszközével jött a Volapük, Schleyer apát készítette mesterkélt világnyelv, melynek benne levő hibák miatt bukása elvette a nemzetközi nyelv eszméjének jól csengő nevét. De e nehézség ellenére is megindult a lassu, de szívós terjedés, mely negyedszázad alatti sok akadályon gázolt keresztül sok vihart kiállt. Mikor leglelkesebb terjesztői, a mozgalom vezérei, a francia Beaufront és Coutorat, a német Ostwald megtántorodtak és ellene támadtak: megerősödve, megizmosodva, hírben, tekintélyben, elterjedésben gyarapodva haladt el egykori támogatói mellett.

Az emberiség megízlelte már az egész világgal való könnyű és közvetlen érintkezés lehetőségét, nem akar, de nem is tud lemondani arról, hogy a nemzetközi segédnyelv segítségével valóra váltsa, mindenki által hozzáférhetővé tegye e lehetőség felhasználását.

A nemzetközi nyelv elterjedésének megvannak a maga gazdasági, tudományos és eszmei feltételei, meg van a negyedszázad kiforaszította, kialakította Eszperanto nyelv. Nincsen hát hatalom, nincsen személyi vagy más befolyás, mely meggátolhatná az emberiséget abban, hogy kinyújtsa kezét az előtte készen állóértékes kincs után.

Az Eszperanto pedig halad előre, egymás után állnak zászlója alá a tudomány, művészet, irodalom, ipar, kereskedelem, egyház, szocializmus, politika kiválóságai. Egyre növekszik a tömeg, mely megérti, mely lelkesedik érte, mely vágyai, kívánságai kielégítőjét látja benne. Általános emberi érzéssel, hatalmas ősi vággyal sereglének köréje koronás fők, világi és egyházi méltóságok csakugy, mint a polgárság és munkásság tömegei.

Az eszperanto-mozgalom olyan tényező lett, melyet nem lehet lebecsülni, észre nem venni; olyan tényező lett a modern társadalmi kérdések között melyet tekintetbe kell venni, mely elől nem lehet elzárkózni. Oly tényező lett, mely napról-napra növekedő erővel, egyéni kiválóságokon és a tömeg hatalmán nyugvó erővel tör előre a diadal felé. Egymás után nyitnak előtte ajtót különféle országok főiskolái, egyetemei, akadémiai csakugy, mint ahogy a közép-, sőt népiskolák falai közé is bevonulni készül.

És folyik a nagyjelentőségű hatalmas munka a nagykulturájú Nyugat-Európa és Észak-Amerika művelt államaiban éppen a régi műveltség alapján míg a távoli világrészek az ősi kulturátlanságból most kibontakozó és éppen ezért a többi nemzettel, tanítómestereivel annál szorosabb szellemi és gazdasági érintkezésre utalt népei friss energiákkal szervezkednek az új nyelv felhasználására.

Keil, hogy ezen mozgalom a magyar közönség körében viszhangra találjon; mindenki vegye ki részét ebből a nagyszerű és oly gyönyörű célt szolgáló eszméért folyó nagy munkából.

Az új megyei főispán beiktatása.

Csütörtökön történt Szemző István főispán ünnepélyes installációja.

A főispán nagy és fényes kísérettel reggel 8 órakor érkezett meg a szomszédos Kerényből. A vasutállomásnál több száz főre menő tömeg várta, mely lelkes éljenekkel köszöntötte.

Hauke Imre polgármester rövid, de talpraesett beszéddel üdvözölte a város nevében. A főispán meghatva köszönte meg a jóleső figyelmet.

A menet ezután az ezernyi közönség sorfala közt a vármegye székházába vonult, ahol Scultéy Ferenc alispán üdvözölte a vármegye új vezetőjét.

A megyeházából 9 órakor a rom. kath. templomba mentek, ahol Fejér Gyula apátplébános fényes segédlettel díszmisést celebrált. Majd a gör. kel. templomba vonultak. Itt Kuposzárevits Lyubó főesperes végezte díszes ceremónia mellett az istentiszteletet.

10 órakor a vármegye, 11 órakor a város tartott diszközgyűlést, melyen az új főispán nagyszabású programbeszédben jelezte azokat a kérdéseket, melyeket meg akar oldani. Fejtegetését zajos helyesléssel fogadták.

A vármegyház nagyterme annyira megtelt, hogy a közönség jórésze a folyosókra a kisebb termekbe szorult.

Délben a küldöttségek tisztelegtek a főispánnal.

300 kesi hozta a polgárságot a beiktatásra, kik a demokratikus érzelmű főispán iránti adadó rokonszenvüket ezzel is dokumentálták.

1/2 1 órakor nagyszabású banket volt a Vadászúrt és az Elefánt szállóban.

Ezzel befejezést nyert a fényes ünnepség.

Meinl Gyula

Kávébehozatala

Uj főközület

Ujvidék

Kossuth Lajos utca 35. szám.

Intermezzo.

Nyájas olvasó, egy kissé pikáns ugyan a történet, mégse tessék megijedni. Nem is Ujvidéken történt — az eset (itt nagyon is mintaszereket az erkölcsök) hanem mondjuk, hogy — Szabadkán.

Ott van villája a dúsgazdag P. úrnak és ezt a villát télen-nyáron lakják P. úrék. A nagyságos asszony arról nevezetes, hogy ő csak kelet felé tud aludni, tehát a villa keleti részén külön lakosztálya van. A dolog természetéből következik hogy P. nagyságos úr csak nyugat felé tud aludni, neki tehát a nyugati részen van a lakosztálya.

Hja! Könnyű a gazdagoknak. Ők az alvásukban is fényűzőek.

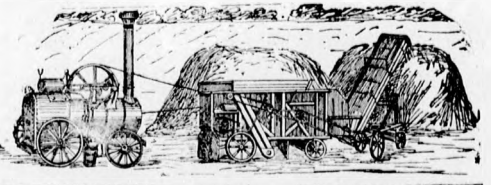
Egyébként a villában laktak még: a nagyságos hatalom, a francia kisasszony, a szobaleány, a szakácsnő és a sóffér.

Gépjavitó műhely.

A Gyártelep 1. szám alatt, a Széchenyi-utcával szemben

gépjavitó műhelyt rendeztünk be,

ahol szakmabeli tudásunkat értékesíteni óhajtjuk. A t. közönség tájékoztatására tudatjuk, hogy minden ipari célokra szolgáló gépeket javítunk és jókarba hozunk. Berendezünk: malmokat, vízvezeteket, kútúrast, mindennemű szerelést, gazdasági gépek javítását és általában a gépipar szakmáavagó bármilyen gép javítását, vagy telep berendezését, mely célra költségvetések- és tervekkel díjtalanul szolgálunk. Kérjük b. megbízatását, melynek pontosan és lelkiismeretesen fogunk megfelelni.

Tisztelettel **GUBANITS és ZOLITS.**

Szép téli est volt. A hold teljes pompájával ragyogta be fényével a villát, nagy, ugynevezett kísérteties csönd honolt a tájon — de csak egy darabig. Aztán „Czitrony”, a villát őrző kuvasz ekeltlenül ugatni, vonyitani kezdett.

Rettenetes lármát csapott a kutya, mert vagy tíz perc múlva a ház összes lakói, úgy — ahogy nagyjában felöltözve, kirohantak.

A nagyságos úr revolvért szorongatott kezében, a fiatalur önkéntesi kardját villogtatta, a soffőr egy hatalmas pneumatik darabot lóbált kezében, a franciakisasszonynál cipőhúzó volt, szóval mindegyik alaposan fel volt fegyverkezve.

— Miért ugat ez a dög? Kérdezte a nagyságos úr.

— Ott ugat a konyha előtt, — szól a soffőr, afighaném ott a baj.

Az egész társaság a konyhához tart. Telleg ott üvölt a Czitrony, félelmetesebben mint valaha. A nagyságos asszony dörömbölni kezd a konyha ajtón.

— Mari, nyissa ki az ajtót!

Kis idő múlva nyitja Mari az ajtót.

— Mi az, mi van itt? — Kérdi villogó szemekel a nagyságos.

— Nincs itten semmi, szól nagyon halkán a Mari.

— Hát miért ugat a Czitrony?

— Tudja a fene, szól öszintén Mari.

A francia kisasszony egy egő szivart fedez fel az asztalon. Diadalmasan mutatja a nagyságosnak

— Mari, mióta szivarozik maga? Kérdi szigorúan a nagyságos.

— Hát . . . hát mátul fogva.

— Ugy? — szól a fiatalúr, és mit keres itt ez a huszárnadrág?

Tényleg egy huszárnadrág van a széken. Mély csönd. A Mari lesüört szemekkel halgat.

— Elő a huszárral! — ordítja a nagyságos.

— Ott van a szekrénybe.

A huszár, miután hallotta, hogy le van lepelve, önként bujik elő a szekrényből.

Mari ki a házból, de azonnal! ordít a nagyságos Marihoz.

— Ugy van! — Kiabál az egész társaság — ki a házból!

A Mari meg a huszár ölközdönek és távoznak.

A társaság csozlik. A Czitrony sem ugat már. Csönd van.

Mindenki megint lakosztályába vonul és ott beszélgetnek halkán a botránnyról, az erkölcstelen szakácsnőről.

Igenis, a dolog nem oly egyszerű, vitakoznak rajta szobáikban:

A nagyságos asszony — a soffőrrel, a nagyságos úr — a szobalánnyal, a fiatal úr — a francia kisasszonnyal.

Garai Kornél.

Vasárnapról — vasárnapig.

Az Ujvidéki Vörös kereszt önkéntes egészségügyi osztágnak szervezése, értesülésünk szerint serényen halad és máris több lelkes urhölgy ajánlkozott felvételre, minthogy azonban a megkívánt létszám még nincs betöltve, az egyesület elnöksége — utalással a lapokban már közölt felhívására — felkéri a jelentkezni óhajtozókat, miszerint ebbeli szándékukat mielőbb, jelentsék be az osztag szervezésével megbízott Forster Géza városi tanácsnok ügy. alelnök úrnál. (városi háza II. em. 43. sz. alati.)

Nyilvános Köszönet. Özv. Hiersch Tivadarné úrnő 500 k., dr. Kassovitz Armin ur 200 k., és Ziegler Ferenc ur 222 k. voltak szívesek az Ujvidéki városi Vörös-Kereszt választmányja által létesítendő önkéntes egészségügyi osztag javára adományozni, ezenfelül özv. Hiersch Tivadarné úrnő 14 pár félharisnyát és 4 pár kézesukló-melegítőt, Malna Evelin és Maria urhölgyek pedig 68 pár kézesukló-melegítőt voltak szívesek adományozni a határszéli katonák részére, mely ajándék tárgyakat az illetékes hatóságokhoz eljuttatta és a nemesszivű adakozóknak hálás köszönetet fejezi ki az egyesület elnöksége.

A polgári cellővész egyesület vasárnap tartotta közgyűlését. Az évi jelentést Dr. Plukovics Sándor titkár terjesztette elő. A jelentés hű tükre volt ezen régi egyület buzgó eredményes munkálkodásának. Az ülésen Grossinger János főközmester elnököt, lövésztanácsnoknak Stóv Vilmos és Hunagel József választották meg.

Ezüstlakodalm. Niedermayer Gyula felsőkereskedelmi igazgató és neje szül. Herger Elvira e hó negyedikén innepelték ezüst menyegzőjüket. A városzerte nagy tisztelettel örvendő párt nemcsak a szűkebb családi körből származó meleg és őszinte üdvözlöket keresték fel, hanem e város egyéb előkelő polgársága is siet a szűk családi örömtől naggyá és méltóvá tenni, midőn melegen és érzéletesen üdvözi a boldog mátkapárt. Közvetítjük a jó kívánságokat, midőn lapunkon vezettük őket keresztül, hogy a mienkét is vigyék magukkal, melynél öszintébbet, igazabbat ők maguk sem kívánhatnak.

Az Ujvidéki Polgári Magyar Daloskör könyvtárát rendezés alá vette, ez alkalomból felkéri a t. tagtárs urakat, hogy a náluk levő könyveket sürgősen szolgáltassák vissza az egyesület h. könyvtáraokához Kojov O. János urhoz. Az U. P. M. Daloskör hasznos kultur tevékenységet kíván kifejezni könyvtára fejlesztésével, ezért kéri a n. é. közönséget, hogy az egyesület könyvtárát gyarapítsák egy-egy ajándék kötettel. Könyvkioszogatás március 15-én veszi kezdetét és minden hétfőn és szerdán este 8–10-ig a t. tagok rendelkezésére áll. (Apollo mozi udvar bal 2. sz. ajtó.)

Háilozás. Gyászolobogot lenget a februári szellő. A vámpalota omárá kintűztek, mert nagy halott van ott. Dala Lajos m. k. fővámszedő e hó 4-én mint 58 éves férfi munkás életének javakorában, hosszas szenvedés után meghalt. A lelkismeretes, derék hivataltokot nagy részvétellel temették.

A Titok című három felvonásos népszínművet, hozza színre ma este a Dungsersky színházban az „Ujvidéki Polgári Magyar Daloskör.” Az estély érdekében városunk legjobb makedvefői fáradoztak. A teljes siker nem is maradhat el, mert az egyesület méltán megerdemli a közönség nagymérvű támogatását.

Dialalmas hats volt az Apolló mozgó színháznak „Sappho” hódított. Ilyen műsorral biztosítja magának az ujvidéki közönség részéről jövő állandó pártolást. Az „Urania”-előadások is megkezdődtek. Az ifjuság és felnöttek egyaránt mávelődnék. Hisz tulajdonképpen ez a mózi hivatása, hogy szórakoztatva oktasson. Ma „A bölcsődal” játszódik előbenk, melynek párja alig volt még.

Tűzoltó-bál. Az Erzsébet szálló dísztermében folyt le az U. Ö. tűzoltó egylet szokásos évi mulatsága mely igen jól sikerült. Ujvidék intelligenciája szépen volt képviselve. Megjelentek Matkovics Béla főispán, dr. Demetovics Vladimir kir. tanácsos, polgármester, Profuma Bela alporgármester, Payerle Nádor rendőrnök kapitány stb. Az estély rendezését Dietzgen Imre és Kurz Kornél kitünően végezték.

Az ujvidéki Városi Jodosgyógyfürdő R. T. a fürdőközönség kényelmére február 1-től kezdve a modernül, minden kényelemmel berendezett külön férfi és női osztállyal bíró hideg, víz gyógyintézetben orvosi rendelés nélkül felfürdőket vezetett be. A felfürdő jegyek a fürdőpenztárnál kaphatók. Egy felfürdő ára 80 filler csoportjegy 10 jegyvel 7 korona. A hidegvízgyógyintézet egész napon át nyitva van.

Uac-nak 1913 január 5-én tartott estélyére felülfizetett még mélt. m. táhézi Matkovics Béla 10K.

Gyanus viselkedés. Ferkó Mariát 47 éves házastalvi illetőségű ceselédet a vasuti állomáson a főnök panaszára letartóztatták, ki gyanus viselkedéséből az következett, hogy Ferkó Maria továbbjárt akarna elkövetni. Miután azonban a rendőrség semmi bűncselekményt nem tudott rá bizonyítani, szabadon bocsátották.

Hiába még farsangok sem lehet Ujvidéken garázdálkodni, amit Marinkovics András sajátmagán tapasztalt, amikor kedden utcai garázdálkodás miatt letartóztatták.

Kihálazott bomba. A gombosi hid mellett a halászkó a mult heten egy kanocis bombát halásztak ki a Dunából. A katonai hatóság megsemmisítette. Az ujvidéki határszéli rendőrség gombosi kirendeltsége a legszelesebbkörü nyomozást folytatja ezen titkos ügyben. Eddig még semmi eredménye nincs.

A Honvédelmi Miniszter körrendeletében az állítási kötelezettségüknek még eleget nem tett férfiak nősülhetésére vonatkozó tilalmat, 1913. évi február hó 1-től kezdve, esetleges újabb rendelkezésig, megszüntette. Ezen tilalom meg-

szüntetésé folytán folyó évi február 1-től kezdve az állításkötelesek ezentul minden előzetes engedély nélkül nősülhetnek.

Beomlott ház. Matheis Lajos Báthory utcában lévő házának egy része összedült.

Mulat a pincér. Lázics Károly állásnélküli pincér vasárnap este a Szilvénics-féle vendéglő utcaablakát beverte. Bekísérték. Részegségével sok galibát csinált már.

Artatlan farsangi tréfák. A hadnagy, a zászlós, az őrmester. Boszkovics Dezső pékseged, mint hadnagy, Buchwald Jenő szabósegéd, mint zászlós és Blaskovics Gyula mászásos, mint őrmester végig mulatták a farsang utját. Akár milyen peckesen állott is az egyenruha az atyafiak testén, mégis észrevehető volt, hogy nem nekik készült. Bármennyire artatlan volt a farsangi tréfájuk, mégis bekísérték őket. Ez nagyon felesleges volt. Egyszerűen haza kellett volna őket kergetni. Majd megérjük azt az időt, hogy jutalmat tűzünk ki arra, hogy ki vállalkozik valami tréfára ebben a szomorú világban. Hadd szórakozzék és mulasson a fiatalság! Hisz ugy is kevés örömben van része.

Mikor a nagy arany útrakel. A szerb asszonyok ékszer sokszor az egész mellébe-fődd, zsinorratűzőt aranyok képezik. A mennél gazdagabb a polgári menyecske, annál düsább és nagyobb az aranyok füzére. Nagy becsben tartja ezt a kincsét az egész házi nép és ritkán akad olyan vakmerő tolvaj, ki e féléve őrzött kincséhez tolvajkézzel nyulni merészelne. Ezért mindig feltűnést kelt, ha ilyen aranyokat magánosok árubabocsátanak. A hétfői reggeli vonattal érkezett városunkba Nkolics Voin és Viradóvics Vászta, mitrovicai lakosok kik egy egész csomó „nagyaranyat” akartak a helyi piacon forgalomba hozni. A rendőrségünk gyanusnak találta a dolgot és letartóztatta őket. Sürgőnyileg kért Mitrovicáról felvilágosítást.

Csak egy virágszálát. Farsang végén, mikor minden leányknak megvan a babája és virágja, nehéz sora volt F. K. leányknak. Babája elmaradt, virágja sem volt, tehát nagy bubánat emésztette szívet. Ilyen állapotban kívánszorog a temetőbe. Lehanyatlak egy sirdombra. Sir, csak úgy ömlik a könnye. . . Egyszer csak fölemeli bánatos fejét. Úveges szemei különös, szokatlan finnyosságok lesznek. Megpillantja a temető üveg-házát. Ott a szegfűbokrot. Nyitva az ajtó. Bessan. Letép egy virágszálát. Van már neki is virágja. Kitézi. Főlemelt fővel, büszkén meg ki a temetőből, de abban a pillanatban a temető-csősz megragadja, mint tolvajt bekíséri. Szerencsétlen teremtés! Egy virágszálát kell bűnhődni! A rendőrség megkönyörült a szerencsétlen teremtésen, mert van szíve. Hiába csak annak a virágnak van becsülete, melyet a legény ad a leányknak, ha a legény lopta is, az egészen melles. Tán a jövő farsang hoz virágot és legényt is F. Katicának, vagy megfordítva. Nem ragaszkodik a sorrendhez.

Sport.

A Magyar Labdarúgó Szövetsége délkerületi választmányja vasárnap a f. hó 2-án tartotta választmányi ülését, amelyen az Ujvidéki Atlétikai Clubot annak főtitkára Lappý Vilmos képviselte. Ezen ülésen a választmány behatolon foglalkozott Ujvidéki sportviszonyaival s sok olyan intézkedést és rendelkezést határozott el melyeknek messzeható és üdvös eredménye lesz városunkban.

A város támogatásával, — mely hasonlóan a többi városoknak a sportélet iránt tanúsított jóindulatához, — reméljük Ujvidék sem fog elzárkózni és azon lesz, hogy anyagilag és erkölcsileg fejlessze egyesületeinket. Mert csak így lesz képes az egyet magas sztoos hivatásának teljes egészében eleget tenni.

Adjon a város sporttelep építésére alkalmas területet, ugymint adott az U. T. K.-nak. Ez az egylet egészséges fejlődésének első fő kelleke.

A Szövetség az ujvidéki Atlétikai Clubot évi segélyben fogja részesíteni és minden aktívában támogatja. Igen nagy kár az, hogy másik Sportegyletünk az U. T. K. a szövetségnél jegyezve nincsen s így számottevően sport ügyekben bele nem szolhat. A tavaszi sorsolásból is kimarad ugy, hogy ez évben egyedül az U. A. C fog működni és attól várhatjuk az idei év sport-programját.

A bajnoki mérkőzéseket márc. 16. 30. ápr. 6. 13. 27. máj. 1. 25-ikére írták ki. Azonkívül 3 serleg és 3 barátságos mérkőzés iratott ki és ezt bővíti 1 kerületi atletikai verseny május 11-én.

A tavaszi forduló után a nyári mérkőzések alkalmával itt mutatkozik be a kerület 3 új egy-leti csapata.

Üdvös a választmányak azon határozata, hogy függetlenítette magát Aradtól és a földrajzilag kedvezően fekvő Szegedet mondta, ki központnak.

Mindezek után várva várjuk atlétaink ez idei játékát és reméljük, hogy az U. A. C. az ötödik kelyről felküzdí magát a 3. helyezettek sorába.

Szerkesztői üzenet.

M. Ujvidék. Ebben az ügyben leghelyesebb, ha semmiféle választás nem érdemesítik az illetőt, mert nem válik egyikünknek sem tiszteletre, ha vele foglalkozunk. Mindenkinél több joga van a kérdéshez hozzászólnia, mint neki. Miattunk anynyira öltögetheti a nyelvét, ameddig jól esik neki.

A közönség köréből*)

Tisztelt Szerkesztőség!

Sziveskedjék kérem az alábbiakat b. lapjában közölni.

A postacsomagok szállításánál áru-nyilatkozatokat kell mellékelni. Igen fukarkodnak a külső postahivatalnál az ilyen nyomtatványokkal. Gondoskodni kell, hogy kellő mennyiségben, legyen minden nyomtatvány, mert a rossz kereskedelmi viszonyok mellett még ilyen akadályok is hátráltatják a kereskedelmi forgalmat. Ha a megrendelt áru későn érkezik, akkor a vevő elveszíti bizalmát és még ezt a kis forgalmat is veszélyeztetjük. A külső negyedben lakóknak még más panaszuk is van. Ha 10 csomagnál többet szállítanak, akkor a 2. számú postahivatalnál nem expedíálhatnak, hanem be kell hoznunk az 1. számú postahivatalhoz. A mi óhajunk az volt, hogy a kereskedelmi ügykezelésünk gyorsabb legyen. A falusi étellel szakítani akartunk, amikor a 2. számú postahivatal létesítését kérelmeztük, de sajnos alig nyertünk vele valamit. Nincs panaszunk a hivatal ellen, de a rossz beosztás bánt bennünket, hogy a postaküldemények szállításánál mindig ilyen hátrányos akadályokat támasztanak. Pedig az államnak áll érdekében első sorban, hogy a kereskedelmet fejlessze mert ebből neki is több haszna származik. Szakítsunk már egyszer azzal a copfrendszerrel és bizonyítsuk be, hogy a külföldi modernül berendezett postahivatalokkal egy nívó akarunk állani. Ha bennünket a belvárosi postahivatalhoz utasítanak, akkor az ott mindig feltorlódtott anyaghalmozás miatt, annyira késleltetve vagyunk, hogy kereskedelmünket látjuk veszélyeztetve.

Kérjük tehát a t. postaigazgatóságot szerezzen a helyszínen információt és segítsen a bajokon.

Tisztelt Szerkesztőségnek köszönetet mondva, hálás tisztelettel több érdekelt nevében.

W. V.

*) A felelőség e bekioldót terheli.

Divatcsevegés.

Régi babona az, hogy a menyasszonyi ruhát nem szabad felpróbálni. Ez a babona tarthatta magát abban az időben, amikor egyben annak az elvnek is hódoltak, hogy a menyasszonyi ruhának minél egyszerűbbnek és simábbnak kell lennie. Csakhogy a mai menyasszonyi ruha ment minden egykori hagyománytól. Ma ugyanolyan kifejezője a divatnak, mint minden más öltözk. A

rövidke féloldalu uszálycsücsöknek, miután épenséggel sem hat menyasszonyhoz illő méltóságosan, nem sok híve van; ebben az egyben inkább a komoly nagy uszályt kedvelik; de egyébként a menyasszonyi ruhának is féloldalu a dísz, redőzött az alja és hozzávágott hosszú vagy beillesztett félhosszu ujja van.

Menyasszonyi ruhának való szövetben nagy a választék és egyformán szép valamennyi. Az már aztán egyéni ízlés dolga, hogy fényes vagy fénytelen legyen-e a szövet, ügyet vetni legfeljebb arra az egy körülményre érdemes, hogy a fényes szövet sokkal inkább karcusit, mint a fénytelen. Az előbbihez tartozik a sok egymáshoz hasonló szatén: a szatén, krepp, muszlin stb. Halványabb fénye van a szatén-grenádinak, tafota rádiumnak, kínai és egyéb kreppnek. Van aztán ezeknek a szöveteknek egy nagy előnyük, hogy bár nagyon szélesek, 100—110 cm., még a legjobb minőségökben sem valami drágák. Erdekés, hogy míg a menyasszonyi ruha minél lágyabb selyemből készül, a hozzávaló uszályt, mely a ruhára van téve, nehéz moarébból vagy brokátból varrják; az uszályt a fémgasságáig lágy posztovál bélelik és alól két-három sor csipkefodrot varrnak bele. Egyebekben a csike a menyasszonyi ruhának is legszebb és legkedveltebb dísz. Többnyire valódi vagy kitűnő utánzatu malin- vagy santilli csipkét vesznek hozzá és készítenek csipketunikát, megpani-ét is. A panié alkalmazásnál nagyon kell ügyelni arra, hogyan helyezik el, nehogy vastagitsón.

Az alsó ruhát tetszés szerint készítik szatinból, glóriából, melynek a hivatalos elnevezése „satin de Chine“ dupla széles félyselyem bélésanyagból vagy tafotából. Még a hajdísznél is, melyet minél egyszerűbbre kell tűzni, fontos a fátýol elrendezése, amelyet most mindenki a tetszése szerint tűzhet. Nagyon divat a kis fejkötőszerű fátýol elrendezés, ami viszont sok mindenféle változatosságot megítür. Elöl a derékvonal vagy a mell magasságáig leeresztik, vagy fodorszerűen elrendezve csak éppen a homlokra esik, hogy aztán a fátýolt a maga teljes szélességében mirtuzfűzérrel fogják össze a fej körül.

A fiatal hölgyek pongyolája fényűző is, kacér is. A Divat Újság mai számában van néhány ilyen modell, amelyek azonban egyszerűbb kivitelben is éppen olyan szépek lesznek. A bluzról annyit, hogy ugylátszik megunták már a sokfeleségét évszázatarnek a hagyományos régi formájához, az egyszerű ingbluzhoz, mely megelékszik szegélyezéssel, ráncolással, de sokszor különösen tetszetős a csinos gallér és kélzöldísszel, vagy keskeny mellényrésze.

Amiben pedig az új ingbluz a régítől eltér, az többnyire csak apróság. Így például a gombolás láthatatlan, a gomb a színleges gomblyuk mellé van illesztve: a gallér elütő szövetből és nem csipkéből készül és színes cérnával van letűzve. Itt is kedvelt a feketének a fehérrel való elvegyítése, így például a bluz fehér és a dísz feketé.

A tavaszi újdonságokat illetőleg pedig elárulhatunk annyit, hogy a szoknya ezután is szűk lesz és tegfeljebb a 180—190 cm. szélességet ért el alól. A szoknya nagyon egyszerű, a kabát annál sikkesebb formájú és ezután is igen sok lesz a fekete-fehér viselet.

A Divat Újság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedévre postán való széküldéssel két korona husz fillér. Előfizetni legcélszerűbben a kiadóhivatba intézett postautárványon lehet. A Divat Újság kiadóhivatala Budapesten, VIII., Rökk Szilárd-utca 4. számú házban van.

ERZSÉBET

szállodában

esténként a hirneves

Vajda Dezső és fiai

kitűnő cigányzenekara

hangversenyez.

NYOMTATVÁNYOK

ÉS

legdivatosabban, tisztán és olcsón készit

MERKUR-NYOMDA

Fuchs Oszkár és társa, UJVIDÉK

WINKLE-PALOTA az udvarban.

TELEFON: 151.

Ne essék kétségbe!

Írógépét, bármilyen rendszerű, vagy szerkezetű, megjavítja pontosan, azonnal, jutányosan

Nadich Károly

órás és mechanikus.

Közelebbi értesítést ad:

özv. Schwartz Simonné ruha-áruháza, Kossuth Lajos-utca 20.

RED STAR LINE

VÖRÖS CSILLAG VONAL

Antwerpen-Amerika

Rendes és közvetlen hajójáratok

Antwerpen-New-York és Antwerpen-Boston között.

A TÁRSASÁG HAJÓRAJA

Samland, Gothland, Mesaba, Lapland, Finland, Kronland, Zeeland, Vaderland, Margvette, Menominee, Manitou.

A hajók New-York felé minden szombaton és Bostonba minden második csütörtökön indulnak. Bővebb felvilágosítást nyújt:

Red-Star-Line

magyarországi helyettese BUDAPEST VIII.

Köztemető-út 12/a.

Telefon József 10—37. szám.

Eladó.

Igen csinos kivitelű még egészen új barokk-stilű ebédlő és tölgyfa-hálószobaberendezés.

Zrinyi Ilona-utca 4. szám.

A butorok a butoripar remekei.

Központi Hitelintézet Részvénytársaság Ujvidéken.

XXII. üzletév.

Mérleg-számla 1912. december hó 31-én.

TARTOZIK.

KÖVETEL.

VAGYON	Korona		Korona		TEHER	Korona		Korona	
	f.	f.	f.	f.		f.	f.	f.	f.
Pénzkészlet			276.376	03	Részvénytőke				
Váltótárca					2.500 drb. 400 K-val	1,000.000	—	1,500.000	—
álladék 1912 december 31-én	5,618.743	67			1.250 drb. 400 K-val	* 500.000	—	900.000	—
le a vizsgáltszámított váltókat	1,028.041	—	4,590.702	67	Tartalékalap				
Jelzálogkölcsonök	4,548.363	68	3,906.347	79	Intézeti tisztviselők és szolgák nyugdíj-alapja			151.813	10
átruházott jelzálogkölcsonök	642.015	89			Betétek			10,321.967	20
Jelzálogilag biztosított könyvkövetelések			106.983	—	Ki nem fizetett osztaték			590	—
Kötelezvények			332.958	49	Hitelezők folyószámlán			207.260	80
Ujvidék szab. kir. város kölcsoné			388.595	70	Átmeneti tételek			82.867	02
Kölcsonök heti betétekre			15.866	—					
Kölcsonök értékpapírokra			146.503	—	Tiszta nyereség			195.548	99
Előlegek kézi zálogra			47.532	—					
Érmek, értékpapírok szelvények			1,442.667	69					
Nyugdíjalap értékpapirjai			148.000	—					
Intézeti ház			150.000	—					
Ingatlanok			34.742	76					
Téglagyáraink értéke			198.000	—					
Téglagyári árukészlet			129.189	34					
Adósok			1,410.582	64					
Leltár			35.000	—					
			13.360.047	11				13.360.047	11

* 1912. év II. felében lévén befizetve, nem részesül az ideji nyereségben.

Veszteség- és nyereség-számla.

TARTOZIK.

KÖVETEL.

TEHER	Korona		Korona		JÖVEDELEM	Korona		Korona	
	f.	f.	f.	f.		f.	f.	f.	f.
Fizetések			71.287	52	Nyereségáthozat az 1911 évről			9.000	—
Lakbér			6.500	—	Az intézeti ház jövedelme			7.695	70
Kamatok			547.431	33	levonva a költségeket			901.953	08
Átmeneti kamat			80.172	23	Kamatok			7.822	77
Adók			31.490	02	Váltóüzletünk jövedelme			25.127	37
Tőkekamat adó			51.870	82	Téglagyáraink jövedelme			35.629	56
Költségek			21.228	94	Különféle vállalataink jövedelme			87.681	99
Értékpapírok árfolyami különbözete			32.170	69	Jutalékok				
Leírás a téglagyár értékéből			3.354	45					
Leírás a leltárból			2.195	74					
Leírás a kéteskövetelésekből			31.659	74					
Tiszta nyereség			195.548	99					
			1,074.910	47				1,074.910	47

Ujvidék, 1912. évi december 31-én.

IGAZGATÓSÁGI TAGOK:

A könyvvitelért: **Franczuszky Milán**
aligazgató.**Dungyerszky Lázár** elnök.**Stefanovits Lyub.** alelnök.**Matić Dusan** igazgató.**Varadjanin Arkadije, Petrovits N., Dr. Csirics A. Milán, Plavcsics G., Dungyerszky Jakab,**
Dr. Dungyerszky Gedeon, Szilávnits István, Karamata István.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Velics György, Baruskovics Gl. elnök, **Maksimovits Mladen, Sityarevits Milivoj.**

Tüdő- és torokbajban szenvedők mellbetegek és gégebajosok!

A ki ezen bajokban szenved, bármily állapotuk is, és ha a betegség gyógyíthatatlannak tűnik is fel, aki egyszer és mindenkorra szabadulni akar ezen betegségtől, az bizalommal forduljon **A. Wolf'sky Berlin N. Weissenburgerstrasse 79.** Ezer halálait a legjobb biztosítéka kitűnő gyógyítóereje módszerének.

Felhívás!

Az Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár r.-t. Ujvidék most nyitja meg VI. hetibetét csoportját.

garantált minimális 5%-al kamatoztatik.

A heti befizetések kötelező időtartama 3 év, mégis célszerűségi szempontból lehetővé tesszük feleinknek 4 éves heti betét-könyvecské váltását is.

A legkisebb részlet heti 1.— kor. de váltható egy könyvecskére több részlet is.

A heti betétkönyvecske kiváltása már jövő hó 1-én veszi kezdetét.

Teljes tisztelettel

Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár
Részvénytársaság
igazgatósága.

Szerémi borozó Ujvidéken.

KENYÉR-UTCA 23. SZÁM alatt a Központi Hírelintézzettel szemben, melyben **SCHWARZ JÓZSEF** úr saját termései borai, égetett törköly pálinkája, a 27 holdnyi kámenicai Paraga hegyen lévő szőlőjéből, poharaként vagy zárt palackokban mérsékelt árak mellett kerülnek kimérésre.

Megrendelések 50 literen felül hordóban **SCHWARZ TESTVÉREK** irodájába irányulnak (Haltér 12. szám).

A borozóban olesón és jól lehet étkezni.
Minden hétfőn este halpaprikás.

A Z

APOLLÓ

mozgófénykép **SZÍNHÁZ**

a világ legjobb és minden szenzációit feltűntető filmeket mutat be. Első az elők között.

Előadás kezdete: hétköznapokon d. u. 5, vasár- és ünnepnapokon: d. u. 3-kor.

Minden szerdán délután 3 órakor gyermekelőadás, tanulságos, oktató és mulató műsorral.

E heti szenzáció:

Bűvészdal.

Egyenlő

rangúnak tekintünk mindenkit, ezért szabadságában áll mindenkinek

választó

jogát nálunk érvényesíteni, amidőn saját gyármanynak legjavából Ujvidéken jó árut vehet.

Jogot

ormálunk annak elismerésére, hogy a legjobb cipő a

Moskovits-féle

anatómiai cipőgyár r. t. készítménye.
Ujvidéki fióküzlet Kossuth Lajos-utca 32
Üzletvezető: **Pollák Mór.**

Grosz és Krausz

legnagyobb butor és szőnyeg áruháza

Telefon 24. sz. **Ujvidék.** Telefon 24. sz.

Az első magyar torontáli szőnyeggyár főraktár.

Pály testvérek vasöntöde és gépgyárában Szeged
1 drb. 14 lóerejű Máv. benzinlokomobil alig használt és egy teljesen új 48" cséplő
együtt vagy külön-külön eladó.

Weisz Hermina

 Alapítva 1830.

ezelőtt SZÉVIN KÁROLY

ruhafestő- és vegytisztító-gyára

UJVIDÉK,

II., KENYÉR-UTCA 51. SZÁM.

FEST és VEGYILEG TISZTÍT férfi-, női- és gyermekruhákat, egyenruhát, csipkét, himzést, sztór, függönyöket, napernyőket, keztyűket, struc- és dsztollakat, panama kalapokat stb. stb.

Legolcsóbb árak.

Elismert jó munka.

Postán érkező megbízások lelkiismeretes elintézésére kiváló gondot fordítok.

